

Mandat for faggruppe for helhetlig forvaltningsplan for Nordsjøen og Skagerrak

1. BAKGRUNN

Det skal utarbeides en helhetlig forvaltningsplan for Nordsjøen og Skagerrak. Regjeringen signaliserte i St.meld. nr. 8 (2005-2006) *Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplan)* at denne vil danne utgangspunkt for arbeidet med helhetlige forvaltningsplaner for andre norske havområder. Stortinget har gjennom behandlingen av denne forvaltningsplanen gitt sin tilslutning til utarbeiding av helhetlige forvaltningsplaner for de andre havområdene.

Arbeidet med forvaltningsplanene for Barentshavet – Lofoten og Norskehavet (St.meld. nr. 37 (2008-2009) *Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet (forvaltningsplan)*) har gitt en modell for utarbeidelse av tilsvarende forvaltningsplaner. Mange av erfaringene fra disse arbeidene kan benyttes i arbeidet med Nordsjøen – Skagerrak.

Faggruppen for helhetlig forvaltningsplan for Nordsjøen – Skagerrak ble opprettet i 2008, jf. mandat av 9. april 2008. Hensikten med arbeidet i faggruppen er å utarbeide et felles faglig grunnlag for en helhetlig forvaltningsplan for Nordsjøen og Skagerrak.

2. GEOGRAFISK AVGRENSNING

Arbeidet med faglig grunnlag for helhetlig forvaltningsplan for Nordsjøen og Skagerrak skal geografisk dekke områdene utenfor grunnlinjen i norsk økonomisk sone sør for Stad 62°N, inkludert norsk del av Skagerrak, samt områder innenfor grunnlinja og utenfor norsk økonomisk sone der dette er relevant for å beskrive forhold i forvaltningsplanområdet. Se vedlagte kart.

3. TIDSMESSIG AVGRENSNING

Arbeidet skal pågå i perioden 2010-2012. Utredningene skal gjelde perioden fram til 2030.

4. SAMMENSETNING

Faggruppen består av representanter for Direktoratet for naturforvaltning, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Klima- og forurensningsdirektoratet, Kystverket, Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk institutt for luftforskning, Norsk institutt for naturforskning, Norsk institutt for vannforskning, Oljedirektoratet, Petroleurstilsynet, Sjøfartsdirektoratet og Statens strålevern. Faggruppen ledes av Klima- og forurensningsdirektoratet. Ved behov kan faggruppen knytte til seg ekstern bistand.

5. ARBEIDSFORM

Faggruppen skal under arbeid med arbeidsoppgavene 6.1, 6.2 og 6.3 organisere arbeidet i arbeidsgrupper hvor en etat har ansvar for å koordinere framdrift og gjennomføring av den enkelte rapport. Ansvarlig etat (fet skrift) er angitt i parentes.

Ansvarlig etat skal i samråd med de øvrige etatene i faggruppen vurdere behov for å involvere de andre etatene i den aktuelle arbeidsgruppen. Under øvrige oppgaver i mandatet kan Faggruppen selv organisere arbeidet med undergrupper og lignende. Arbeidet skal fortrinnsvis gjennomføres av de involverte etatene, men disse kan ved behov knytte til seg ekstern kompetanse. Alle rapporter skal identifisere eventuelle kunnskapsbehov. Faktarapportene fra forberedende fase av arbeidet med Nordsjøen (jf. mandat datert 9. april 2008) skal være en hovedkilde for det videre arbeidet.

6. ARBEIDSOPPGAVER OG FRISTER

Faggruppen rapporterer til styringsgruppen for helhetlig forvaltning av norske havområder, og skal levere følgende:

6.1 Program for sektorvise utredninger

Følgende skal utarbeides:

0. En felles mal for de sektorvise utredningene. Dette arbeidet skal legge til rette for senere sammenstilling av påvirkninger og konsekvenser (og samvirkende effekter mellom disse) for miljø og for andre sektorer. Arbeidet skal videre legge til rette for en samlet vurdering av sårbarhet for ulike påvirkninger. Fellesmalen skal angi felles utredningstema som skal brukes så langt dette er mulig, samt et sett forventede framtidsbilder og sannsynlighet for mulige uhellshendelser, basert på dagens kunnskap, for bruk i utredningene. Framtidsbilde med sannsynligheter for mulige uhellsutslipp basert på dagens kunnskap skal synliggjøres i et eget dokument innen *1. oktober 2010*. Ved vurdering av risiko for uhellshendelser skal både sannsynlighet og konsekvenser og tiltak for å redusere disse belyses. Det skal sikres en felles forståelse av tema knyttet til risiko/miljørisiko i samarbeid med risikogruppen. De sektorvise utredningene skal også vurdere konsekvenser for de særlig verdifulle områdene. Hensyn som ikke er områdespesifikke kan inkluderes i arbeidet med vurdering av konsekvenser. (**Faggruppen**)
 - A. Program for utredning av konsekvenser av petroleumsvirksomhet (**OD**)
 - B. Program for utredning av konsekvenser av fornybar energiproduksjon til havs (**NVE**)
 - C. Program for utredning av konsekvenser av fiskeri (**Fdir**)
 - D. Program for utredning av konsekvenser av sjøtransport (**KyV**)
 - E. Program for utredning av konsekvenser av land- og kystbasert aktivitet (**Klif**)
 - F. Program for utredning av konsekvenser av klimaendring, langtransportert forurensning, havforsuring m.m. (**Klif**)

Faggruppen skal ferdigstille utredningsprogrammene for høring innen *1. oktober 2010*. Høringsperioden skal være tre måneder. Programmene skal publiseres på den ansvarlige etats nettsider, og eventuelt i tillegg i trykket versjon. Ansvarlig etat organiserer høringen og mottar høringsuttalelser. Faggruppen skal sørge for at dette skjer på en samordnet måte. Utkast til programmer forelegges styringsgruppen innen *15. september 2010*. Faggruppen skal involvere interessegrupper ved gjennomføring av et åpent høringsmøte om utredningsprogrammene i høringsperioden.

6.2 Sektorvise utredninger av konsekvenser

Følgende skal utarbeides:

- A. Utredning av konsekvenser av petroleumsvirksomhet (**OD**)
- B. Utredning av konsekvenser av fornybar energiproduksjon til havs (**NVE**)
- C. Utredning av konsekvenser av fiskeri (**Fdir**)
- D. Utredning av konsekvenser av sjøtransport (**KyV**)
- E. Utredning av konsekvenser av land- og kystbasert aktivitet (**Klif**)
- F. Utredning av konsekvenser av klimaendring, langtransportert forurensning, havforsuring m.m. (**Klif**)

Faggruppen skal ferdigstille utredningene for høring innen **15. september 2011**.

Samfunnsmessige konsekvenser utredes parallelt under mandatets punkt 6.5.

Høringsperioden skal være tre måneder. Utkast til sektorvise utredninger forelegges styringsgruppen innen **25. august 2011**.

6.3 Forslag til indikatorer, referanseverdier og tiltaksgrenser til samordnet overvåkingssystem for økosystemets tilstand

Det skal utarbeides forslag til indikatorer, referanseverdier og tiltaksgrenser som bør inngå i et samordnet overvåkingssystem for økosystemets tilstand i forvaltningsområdet. Som del av dette skal det utarbeides et forslag til et hensiktsmessig stasjonsnett for samordnet overvåking av forurensning og biologisk mangfold som også ivaretar eksisterende tidsserier. Dette bør sees i sammenheng med internasjonalt arbeid med Nordsjøen, der arbeid innenfor OSPAR, EUs havstrategidirektiv og ICES vil være sentralt. Det er viktig i denne sammenheng at overvåkingsgruppen som koordinerer overvåkingen i Barentshavet og Norskehavet trekkes inn i arbeidet.

Faggruppen skal levere endelige rapporter til styringsgruppen innen **1. juni 2012**.

Utkast til rapport forelegges styringsgruppen innen **1. april 2012**.

6.4 Sammenstilling av sårbarhet, samlede påvirkninger og konsekvenser etc.

Følgende skal utarbeides:

A. Sårbarhet for særlig verdifulle områder

Det skal gjøres en sammenstilling av sårbarhet i forhold til påvirkning fra petroleumsvirksomhet, fiskeri, skipstrafikk og andre påvirkninger. Sammenstillingen skal inkludere resultater fra sektorutredningene og ta utgangspunkt i miljøverdiene som er identifisert for havområdet, spesielt i de særlig verdifulle områdene i Nordsjøen – Skagerrak. Hensyn som ikke er områdespesifikke kan inkluderes i arbeidet.

B. Sammenstilling av samlet påvirkning og konsekvenser for det marine miljø, i dagens situasjon og fram til 2030.

Alle pågående aktiviteter i de sektorvise utredningene skal sammenstilles for å framstille samlet påvirkning i dagens situasjon med tilhørende konsekvensvurderinger, herunder vurdering av risiko knyttet til akutt forurensning (jf. også pkt. 6.1.0).

Tilsvarende skal det etableres forventet framtidssbilde (scenarioer) for samlet utvikling basert på forventet framtidssbilde/scenarioer i de sektorvise utredningene. Hensikten

med framtidsbildet er å framstille et representativt og relevant grunnlag for å vurdere framtidig samlet påvirkning. Vurdering av risiko knyttet til akutt forurensning skal integreres i utredningsarbeidet. Dette skal gjøres i samarbeid med risikogruppen. Framtidsbildene/scenarioene for klima og havforsuring kan om nødvendig gå lenger fram enn 2030.

Konsekvensene skal særlig belyses innenfor de særlig verdifulle områdene identifisert i arealrapporten som ble utarbeidet i den forberedende fasen av arbeidet.

C. Oversikt over samordning og interessekonflikter mellom næringer og mellom næringer og miljø.

Oversikten skal særlig ha fokus på arealmessige forhold og interessekonflikter. Oversikten skal identifisere arealer og tema der det eksisterer mekanismer for samordning av ulike hensyn, og beskrive hvilke metoder og verktøy som anvendes ved de ulike myndigheters fysiske planlegging i forvaltningsplanområdet. Videre skal oversikten identifisere muligheter for ytterligere samarbeid og samordning der det er eller kan oppstå samordningsbehov eller interessekonflikter. Faggruppen skal vurdere behovet for en kartapplikasjon som grunnlag for å identifisere områder med aktivitet/næringsvirksomhet, og identifisering av samordningsbehov og interessekonflikter.

D. Vurdering av kunnskapsstatus og kunnskapsbehov

Faggruppen skal:

Prioritere kunnskaps- og overvåkingsbehov i forhold til forvaltnings-/ beslutningsrelevans. Arbeidet skal gjøres med utgangspunkt i statusbeskrivelsene, utredningene og den erfaringen man så langt har fått gjennom prosessen. Følgende skal beskrives:

- a) Dagens kunnskapssituasjon
- b) Prioritert forskning – Hvilken kunnskap og hvilke kunnskapsbehov er viktigst?
- c) Prioritert overvåking – Hvilken overvåking og hvilke overvåkingsbehov er viktigst?
- d) Prioritert kartlegging – Hvilken kunnskap og hvilke kunnskapsbehov er viktigst?
- e) Forslag til oppfølging av ovennevnte punkter, særlig gjennom en oversikt over elementer i et overvåkingssystem for økosystemets tilstand.

Faggruppen skal ferdigstille utredning A innen **1. november 2011** og utredningene B, C og D innen **28. mars 2012**. Utkast til utredninger skal forankres i de ulike etater og forelegges styringsgruppen innen **1. mars 2012**.

Interessegrupper skal involveres gjennom høring og en åpen høringskonferanse i primo juni 2012, etter at utredningene er ferdigstilt. Faggruppen skal bistå styringsgruppen med forberedelse og gjennomføring av konferansen.

6.5 Verdiskaping og samfunnsmessige forhold

Faggruppen skal levere en rapport som samler, systematiserer og analyserer relevant sosioøkonomisk statistikk for forvaltningsplanområdet, herunder demografi, arbeidsmarked, næringsstruktur, økosystemtjenester og verdiskaping. Rapporten skal gi et bilde av nå-situasjon, utviklingen de siste årene og forventet utvikling framover. Hensikten er å synliggjøre hvilken betydning havområdet har for næringer og samfunn.

Styringsgruppen vil spesifisere dette oppdraget i eget brev senere.

6.6 Oppdatering av fakta

Eventuelle oppdateringer av fakta fra rapportene fra det forberedende arbeidet til faggruppen (f.eks. miljø- og ressursbeskrivelsen og aktivitetsrapporter) skal ferdigstilles innen **15. mai 2012**.

7. ANDRE ARBEIDSOPPGAVER

Faggruppen skal bistå med særskilte faglige utredninger etter nærmere oppdrag fra den interdepartementale styringsgruppen. Oppdragene skal forankres i den enkelte etat.

Faggruppen skal etter behov bistå styringsgruppen under utarbeidelse av stortingsmelding.

8. SAMORDNING MED ANDRE PROSESSER

Faggruppen skal sørge for god koordinering med andre relevante nasjonale og internasjonale prosesser i havområdet, herunder utredning og planlegging av bl.a. fornybar energiproduksjon til havs, kabler og seilingsleder. Det er likeledes viktig med god sammenheng med påvirkning fra land- og kystbasert aktivitet og arbeidet med forvaltning etter vannforskriften, bl.a. når det gjelder vurdering av tilførsler av forurensning i kystområdene.

Innen rammen av arbeidet med forvaltningsplanen for Nordsjøen – Skagerrak, kan Faggruppen benyttes til koordinering av norske faglige innspill til EUs havmiljøarbeid.

Faggruppen for Nordsjøen – Skagerrak skal legge til rette for samarbeid med overvåkingsgruppen og risikogruppen for Barentshavet – Lofoten og Norskehavet. Styringsgruppen har bedt disse rådgivende gruppene legge til rette for et slikt samarbeid, slik at faggruppen for Nordsjøen – Skagerrak kan trekke på den kunnskap og erfaring som overvåkingsgruppen og risikogruppen besitter.

9. OPPFØLGING

Styringsgruppen vil sikre oppfølgingen av det samlede materialet fra faggruppen fram mot en endelig forvaltningsplan, herunder utredning av økonomiske og administrative konsekvenser av eventuelle tiltak for bl.a. lokalt, regionalt og nasjonalt næringsliv.

Vedlegg: Framdriftsplan